

Anton Ingolič:

Kratkorepec v velikem svetu

I.

KRATKOREPEC SE ODPRAVLJA NA POT

Kratkorepec je tekal že nekaj dni zamišljen in nemiren okoli hiše. Nič več ni maral za igre, nič več se ni odpravljaj s Kokodajsko na raziskovanje prostornega dvorišča sadovnjaka in vrta; domače hčerke Majdice, ki se je tako rada igrala z njim, se je celo izogibal. Sploh je bil najrajši sam. Po ure in ure je prečepel za plotom in strmel s svojimi velikimi temnorjavimi očmi na cesto, ki je tekla mimo. Kokodajska je sprva mislila, da je užaljen, ker se Majdica mogoče premalo briga zanj ali ker ga je Majdičin oče, učitelj Topolnik, napodil s cvetličnih gred, kamor je kaj rad zahajal. Ko je spregovoril z njo nekaj besed s tako žalostnim glasom, da jo je pretreslo v dno srca, pa je spoznala, da je nekaj drugega vmes.

Odslej je prijazno kokodakajoč stopala okoli njega, pogledovala zdaj z levim, zdaj z desnim očesom nanj, se mu približevala ter iskala prilike, da zaupno pokramlja z njim. Naposled se je proti mraku ustavila tik pred njim in ga nagovorila:

»Ali si bolan, Kratkorepec? Česa si želiš? Če morem, ti rada pomagam!«

Kratkorepec je še niže sklonil glavo, povsili svoje dolge uhlje, nato pa napol zatisnil oči in spregovoril:

»Botra Kokodajska, hvala za lepe besede; a pomagati mi ne moreš.«

Zdaj je Kokodajska počenila k njemu in vprašala s pravim materinskim glasom:

»Kar zaupaj mi! Odkar si prišel k nam, sem ti v vsem pomagala in svetovala. Ali ti nisem bila kakor prava mati? Varovala sem te nevarnosti, odkrivala sem ti svet, delila s teboj vse kar sem imela, se takorekoč vzgojila iz majhnega neboljenčka v zalega in krepkega mladiča, kakor si zdaj. Da bi

te videla tvoja mati, kako ponosna bi bila nate!«

Kratkorepec, ki so mu navadno take besede zelo godile, je zdaj samo zmajal z glavo, rekoč:

»Da, moja mati! Saj je ne bi spoznal, čeprav bi zdajle prišla predme! Odkar se zavedam, životarim v tem ozkem in zagrajenem prostoru; poznam tebe, sedovega goloba Sivca, nekaj žuželk, metuljev in vrabcev, še kakšno večjo žival s ceste, a kakšnega svojega sorodnika še niti videl nisem!«

»To te torej teži?« je hotela izvedeti Kokodajska.

»To in še nekaj večjega, silnejšega,« je nadaljeval Kratkorepec, dvignil glavo ter nejevoljno stresel z njo. »Preozko mi je moje domovanje!«

»Preozko?« se je začudila Kokodajska.

»Saj sem ti že večkrat povedala, kako žive tvoji sorodniki drugod. Ves dan in vso noč morajo tičati v majhnih in temnih kletkah, kamor ne prisije sonce niti za hip! Ti pa se lahko svobodno sprehajaš, sonca in zraka imaš dovolj, hrano pa takšno, kakršne drugi nimajo!«

»Kaj hrana!« je Kratkorepec še bolj nejevoljno stresel z glavo, čez čas pa začel tekati po sadovnjaku, dokler se ni ustavil pred Kokodajsko in ognjevitó nadaljeval: »Želim si svobode, brezmejne svobode! Rad bi spoznal svoje sorodnike, sploh bi rad spoznal življenje onkraj tega visokega plota, ki naju oklepa in utesnjuje! Rad bi vzel popotno palico v roke in se napotil po široki cesti, potoval dneve in dneve in odkrival čudeže in skrivnosti pravega življenja!

Kokodajska je dolgo molčala; potem je pobrskala po zemlji, iztaknila črvička in ga pozobala, šele nato je izpregovorila:

»Mlad si, zato tako govoriš. Jaz pa, ki sem že mnogo izkusila v življenju, ti povem še enkrat, da tako dobro kakor tu pri Topolniku se mi še ni nikjer godilo. Tudi jaz sem bila nekoč

mlada in sem želela v svet.« Kokodaj-ska se je pri teh besedah zamislila, priprla oči in nadaljevala z otožnejšim glasom: »V zgodnji mladosti sem živela na kmetiji, kjer je bilo vsega obilo: piče, zabave, veselja in tudi prostosti. Toda tudi jaz sem si zaželela širokega sveta. Lepega dne sem pobegnila in se napotila v svet. Sprva je bilo lepo in tudi zanimivo, mnogo novega in neznanega sem odkrila. A prekmalu so me ujeli in vtaknili v kurnik, kjer je zevalo že nekaj mojih tovarišic. Kurnik je stal vrh vinograda; sonce je pripekalo na nas, da smo kar umirale od žeje, vsenaokoli pa pragozd najslajših jagod. Ali si moreš zamisliti večje trpljenje? A to še ni bilo najhuje. Nekega dne so me odnesli v dolino, potem po cesti v mesto. Prišla sem v roke skopuške ženske, ki me je zaprla v temno klet, kjer sem stradala in prezebala, da me je bilo skoraj konec. Rešila me je šele najina sedanja gospodinja. Vidiš, tako je bilo z menoj,« je končala z veliko resnostjo in svečanostjo. »Svet tam zunaj je pokvarjen, nešteto nevarnosti bo tam prežalo nate in neizkušeni, kakor si, boš našel prej smrt kakor svobodo in čudeže!«

Kratkorepec je sicer natanko poslušal, toda klic njegovega srca po svobodi in dogodivščinah je bil silnejši kakor pa modre in prevdarne Kokodajskine besede. Da bi se zavaroval pred njenim besedovanjem in modrovanjem, je odskakljaj na drugi konec sadovnjaka. Ko se mu je Kokodajska skušala spet približati, je udaril z desno nogo ob tla, češ, da hoče biti sam. Kokodajska je užaljeno zakokodakala, nato se prezirljivo ozrla na mladiča in z visoko dvignjeno glavo odšla.

Kmalu potem je prišla Majdica in poklicala Kratkorepca k sebi; tudi zdaj bi se bil rad potuhnil in izgubil nekam v samoto, vendar ni več utegnil. Majdica je takoj opazila, da z njim nekaj ni v redu. Vzela ga je v naročje, ga božala po glavi in hrbtu, mu lepo prigovarjala in ga ljubkovala. Naposled ga je odnesla v hišo; tu so ga zaskrbljeni obstopili njeni starši, izprašujoč se, kaj mu je. Kratkorepec je nekaj časa prenašal njihovo ljubeznivost, nato pa udaril jezen ob tla in smuknil pod veliko kuhinjsko omaro. Tam je ždel nepremično in se ni zmenil za Majdico in njene klice. Ko ga je hotela s silo privleči na dan, pa jo je opraskal, da se je prestrašena spustila v jok, čez

čas pa mu odprla vrata in zakričala, naj se izgubi. Kratkorepec je smuknil na plano. Zdaj mu je postalo žal, da je tako grdo ravnal. Spomnil se je nešteti popoldnevov, ko sta se z Majdico igrala na sadovnjaku, ko sta tekala za stavo sem in tja, se valjala po travi, preobračala kozolce in dražila priletno Kokodajsko, ki je najrajši samo čepela kje na pesku in se grela na soncu. Že ga je obšla misel, da bi se vrnil in popravil svoj greh, že je sklenil, da ne bo nikamor hodil, saj se vendar novega življenja prav tako boji, kakor hrepeni po njem. A prav tedaj je mimo plotu smuknila čudna in nenavadna žival. Kratkorepec se je tako prestrašil, da se je skril za najbližji zaboj; šele čez dolgo je začel previdno oprezovati iz svojega skrivališča. Na največje začudenje je zagledal skozi špranjo v plotu uhelj, kakršnega je imel sam, le večji je bil in drugačne barve. Približal se je za dva skoka. Potem še za dva. Zdaj je obstal, dvignil glavo, zravnal uhle in napeto prisluškoval. Ko ni bilo čuti nič nevarnega, se je oprezno ozrl in skočil k plotu.

Tedaj pa je obstal kot prikovan.

Prvič v svojem življenju je zagledal sorodnika, zajca. Prav takšne uhle je imel, prav takšno glavo, le večji in sive barve je bil. Kratkorepec je vztrepetal od razburjenja. Šele ko je neznanj tovariš nameraval odhiteti dalje, se je s prednjima nogama povzpел na plot in zaklical:

»Tovariš, počakaj!«

»Kdo me kliče?« se je oni začudil in obstal.

»Kratkorepec sem, pa bi rad spregovoril s teboj nekaj besed!«

»Oprosti, mudi se mi,« je nejevoljen spregovoril neznanec in hotel nadaljevati svojo pot.

Šele na ponovno prošnjo se je približal plotu, rekoč:

»Ime mi je Hitronožec! Povej, česa želiš! A hitro!«

Kratkorepec mu je po kratkem obotavljanju razodel svojo skrivno željo:

»Prosim, stric Hitronožec, bodi tako ljubezniv in mi povej, kako je zunaj v svetu!«

»Kako je zunaj v svetu?« se je zasmel Hitronožec, si popravil dolge brke in z važnostjo povedal levi uhelj. »Niti predstavljati si ne moreš, kako je tu zunaj lepo! Sama svoboda, svoboda! Bratec, ali sploh veš, kaj je svoboda?«

(Dalje prihodnjik).

Gabriel Scott:

S I V K A

»Dobro tekne,« je rekla belka.

»Pa so podgane že boljše,« je menila Sivka.

»Toda tu je tako malo podgan.«

»Kako pa je to mogoče?«

»Ljudje morajo biti krivi.«

»Saj ljudje vendar ne jedo podgan?«

»Ne, ne, mislim, dane, toda pasti jim nastavlajo in jih vanje love.«

»Zakaj pa delajo to, če jih ne jedo?«

»Ali ne bi mogli nam prepustiti podgan?«

»Da, že zaradi pravice bi jih morali.«

»Saj jih vendar ne potrebujejo?«

»In vendar jim kar na debelo nastavlajo pasti in jih polove, kolikor jih morejo.«

»To je nesramno!«

»Sramotno je!«

»Prepovedano bi moralo biti!«

In spet sta se lotili srak, da je kar hreščalo pod zobmi.

»Saj imajo svoje konje in krave,« je dejala belka čez nekaj časa, »ali nam zato ne bi mogli prepustiti vsaj podgan?«

»Tudi meni se tako zdi. Če bi jim me jemale konje in krave, — kaj bi pač potem rekli?«

Kmalu je bila njuna pojedina pri kraju.

»Dober tek in hvala lepa,« je rekla belka in si s šapo obrisala brado.

»Prosim, ali hočeš morda še eno?« je vprašala Sivka. »Saj vidiš, da jih je še dovolj.«

Toda belka se je najlepše zahvalila, ker je bila že pošteno sita. Opazovala je Sivko in ji naposled rekli:

»Še nikoli te doslej nisem videla. Kako pa ti je prav za prav ime?«

»Sivka!«

Obe sta se nekaj časa umivali, potem pa je vprašala Sivka:

»Tudi jaz tebe doslej še nisem videla. Kako pa je tebi ime?«

»Sneženka.«

»Ali stanuješ kje blizu?«

»Da, v beli hiši, tamle čez.«

»Jaz pa stanujem tu v hiši. — prav za prav imam razen tega še eno hišo, ki pa je daleč oddaljena, za gozdom.«

Nekaj časa sta se še pogovarjali o hišah. Sivka je pripovedovala o svojih najemnikih, ki so jo polili z vodo, in o Monsu, ki ji je podgane kradel. Pripovedovala je o vrtu, o kleti, drvarnici in kamenitem zidu, o mleku, ki so ji ga dajali na najemninu in o luknji pri kletnih vratih — — — toda ko je začela potem Sneženka pripovedovati svojo zgodbo, je sivka od začudenja odprla usta. Tako čudovite zgodbe še svoj živ dan ni slišala.

Kar ji je povedala Sneženka, naj tu sledi:

ENAJSTO POGLAVJE

Lepo lovišče

»Tudi jaz imam še drugo hišo in ta je tam zadaj za goro. Mogočno, staro poslopje je; dosti sob ima, stopnic in strank, prav zgoraj pa je veliko podstrešje z linami na obeh straneh. Prej je stanovalo tam dosti ljudi, zdaj pa je ostala samo še neka stara ženica in debel pes, ki mu je ime Klavž. Okoli hiše divja, laja in z repom opleta, ker je hiša polna podgan. Gospa ga je vzela v službo, da jo varuje. On pa je strašno neroden in še niti ene podgane ni ujel. Če jo samo zagleda, začne lajati in potem jo podgana seveda odkuri. Zato jih je čedalje več. V stene si globo dajo luknje in se po mili volji sprehajajo sem in tja. Žena poskuša zamašiti luknje s cunjami, ilovico, toda to ji še malo ne pomaga. Ponoči se začne po vsej hiši peklenski ples. Po tleh se začuje premetavanje in po stopnicah sekanje.

Potem začne Klavž lajati in gospa zakliče: »Mir!« V hiši se dobro spoznam, saj sem se v njej rodila in nekaj let preživela. Potem so se moji ljudje izselili in šla sem z njimi — zdelo se mi je, da ne bi mogla pustiti samih v svet. Stara gospa je ostala docela sama. Ni se hotela izseliti in dejala je, da bo tam živela do smrti.

»Hiša je preveč razdejana in slaba,« so rekli drugi.

»Zame je dobra,« je menila žena.

»Toda skozi streho kaplja dež!«

»Bom pa vzela dežnik!«

Na vse načine so jo skušali pregovoriti, toda ona je ostala pri svoji odločitvi. Da pa ne bi bila docela sama, so ji priskrbeli Klavža. Takrat je bil še čisto majhen, tako in tako ni bil dosti prida — sicer se pa še do danes ni prav nič poboljšal!

Mi drugi pa smo se torej izselili.

Dolgo, dolgo časa gospe nismo ne videli, ne slišali. Saj veš, če se kdo seli, ima zmeraj toliko opravkov, da druge pozabi. Jaz sem bila od jutra do večera zaposlena in komaj toliko sem utegnila, da sem se umila. Morala sem paziti na dom in dvorišče, vrt in skedenj. In vmes sem morala hoditi na lov, da sem si priskrbela kaj poštenega za pod zob, vendar nisem mogla živeti samo ob mleku in kruhu. In ker je tu tako malo podgan, sem morala pogosto prehoditi dolgo pot, preden sem dobila kaj dobrega.

Nekega dne, ko sem se vrnila domov, je sedela stara gospa v kuhinji in čakala name z veliko košaro v roki. Klavž je bil seveda tudi zraven; ležal je pod mizo in obiral kost.

»Dober dan,« je rekla gospa, ko me je zagledala, »ali me še poznaš, Sneženka? ...«

»Da,« sem rekla z najlepšim glasom in se oplazila ob njeni nogi, »kako se ti pa kaj godi? ...«

Komaj sem to rekla, že je Klavž izpustil svojo kost in se zagnal vame.

»Ali si znorel? ...« sem vprašala »Ali ti pa kaj drugega manjka? Saj ti vendar nisem nič storila! ...«

Toda Klavž ni odgovoril, samo še bolj na široko je odprl gobec, kakor bi me hotel pri prči pogoltniti.

No, jaz se ga nisem prav nič bala, čeprav je zelo zrasel. kar sva se zadnjič videla, in sem mu to tudi brez ovinkov povedala.

»Le pazi,« sem mu rekla, »drugače se ti zaprašim v nos!«

Klavž pa ni hotel odnehati.

»O, kdor noče poslušati, mora pač čutiti. Tu imaš!« sem rekla in potem sem mu primazala eno čez smrček, da so se mu kremplji trdo zapičili vanj.

»No, ali hočeš še eno? ...«

Takrat bi bila morala slišati, kaj je počenjal! Zavijal je, da so si ljudje ušesa tiščali, pognal se je v kot in se tam

skril. In tam je obsedel in se po vsem telesu tresel.

»Av, — av — av,« je kričal, »av — av — av —!«

»Prav ti je,« so rekli drugi, »kaj pa se zaganjaš v Sneženko?«

Tudi gospa je udarila z nogo ob tla in ga oštela:

»Fej, sram te bodi, Klavž, da se tako vedeš, ko sva na obisku — Palico bi zaslužil, pa pošteno!«

No, naposled smo se lahko v miru pomenili in tedaj je gospa povedala, da ne more več mirno živeti zaradi podgan.

»Kar je Sneženka šla,« je rekla, »so se naselile po vseh sobah in skoraj ni več mogoče v hiši stanovati. Čepejajo, skačejo, vrešče in se pretepajo, da me je časih pošteno strah. Kadar je mesečina, jih lahko s postelje opazujem — če ne bi imela še Klavža, se nobeno noč ne bi upala zaspiti. Najhuje pa je, da mi vse požro: jedi, obleko, prte — vse, vse, in kmalu ne bom več imela cele cunje. Zato bi prav iz srca prosila, da bi mi Sneženko za nekaj časa posodili. Morala me bo rešiti te tolpe!«

Moji ljudje so ji radi ugodili.

Tedaj me je gospa vzela. Oprezno me je položila v svojo košaro in me odnesla nazaj v staro hišo. Morda se je bala, da ji ne bi hotela uiti — vsekako ni vzela pokrova s košare, dokler ni prišla v svojo sobo. In kaj je bilo prvo, kar so zagledale moje oči? Sredi mize je sedela velika, tolsta podgana in grizla gospejin tok za naočnike. Toda hitro ga je izpustila in še preden je mogla skočiti na tla, sem jo imela med šapami. Potem si lahko misliš, kaj je bilo z njo!

Ves teden sem ostala pri gospej in lovila. Takega imenitnega lovišča še nisem nikoli videla; povsod je bilo podgan na debelo. Nekega dne sem jih v pol ure ujela enajst in po tem lahko presodiš, kako je moralo tam biti.

Pozneje sem bila še štirikrat ali petkrat pri njej, kajti vselej, ko se podgane spet razpasejo, pride stara gospa s svojo košaro in me vzame s seboj. Zdaj je sicer že precej dolgo, kar je bila zadnjikrat tu, in prav za prav je vsak dan čakam —

(Dalje prihodnjik)

Manko Golar :

Kako so Butalčani čakali škofa

Hentano so vam Butalčani premeteni in nasukani. To gotovo že veste! Pa imajo v Butalah tudi šolo, sicer bolj podobno kurniku, šola je pa le. In imajo hudega učitelja, ki je tudi upravitelj sam sebi in je jako ponosen na to. Kako tudi ne, učitelj in upravitelj obenem, kaj? Je gospod učitelj jako strog, kajti butalski otroci so vam zviti tiči.

Posebno je navit Jaka, ki hodi v prvi razred že četrto leto in kani hoditi še eno leto, kajti v Butalah ne poznajo dveh razredov. Pa je ta Jaka tresel učiteljeve češplje, česar mu gospod ni mogel odpustiti. Hudo ga je privil in je bil Jaka kaznovan in je celo moral klečati pred šolo, da bi videli vsi, kako se tresejo učiteljeve češplje.

Je prišla mimo šole beračica Kunigunda in je vprašala: »No, Jakec, zakaj pa vendar klečiš pred šolo, saj nisi v cerkvi?«

Jaka pa je zviti in odgovori: »Ali še ne veste? Gospod škof so v šoli, pa jih čakam!«

»Hentano, hentano, gospod škof praviš, če je tako, jih moram tudi jaz počakati,« in poklekne Kunigunda poleg Jaka.

In imajo v Butalah tudi župana, za Štefuca ga imajo, pa je tako pameten, da ga devet far naokoli ni boljšega. Pot ga nanese mimo šole, pa vidijo gospod župan Kunigundo in Jaka, kako pobožno klečita in zavijata oči.

»No Jaka in Kunigunda, kaj pa klečita,« ju pobara začudeno oča župan.

»Mar še ne vejo, gospod župan, gospod škof so v šoli, pa jih čakava.«

Jako se je Štefuc preplašil, škof v šoli, a gospod župan tega ne vejo. Brž je moral Jaka na noge in priklicati celo vas pred šolo. Še bandero so privlekli iz županovega podstrešja in vsi pobožno čakali.

Pa je prišel čakat škofa tudi sam gospod butalski policaj in če je v naglici pozabil doma sabljo in čako, mu tega ne smemo preveč zameriti in je imel zato v rokah metlo, ker mu je doma babura ukazala pomesti kuhinjo, pa jo je prinesel v sili s seboj in je mislil, da drži v rokah ljuto sabljo. Drugače pa je bil gospod policaj jako strog, kakor se pač spodobi takim gospodom.

Je opazil gospod učitelj vso vas zbrano pred šolo, pa ga je zaskrbelo in priteče ves zasopel iz šole:

»I, kaj pa je, ljudje božji, koga vendar čakate in zakaj kličete?«

»No, gospod škof so v šoli, pa jih čakamo,« so začudeno odgovorili Butalci.

»Škof? Škof sem vendar jaz, Škof Miha se pišem, kaj hočete od mene, čemu me čakate?«

Jezno so zaškripali gospod župan z zobmi, že je padalo po Jakovem hrbtu, poredni vaščani pa so se tiho sme-

jali gospodu županu, ki jih je Jaka tako potegnil.

Pa je butalski župan jako odprte glave in še do danes niso našli pametnejšega, kajti Jaka jim je ušel, ki se je namenil postati njihov župan. In še danes razmišlja, čemu jih je dobil, ko pa jim je vendar povedal resnico.

No, če ga kje vidite, pa mu povejte vi kako in kaj.

Manica:

Kuža je sodil

»Stric, ljubi stric! Vrzite nam eno iz koša, vrzite jo! Saj tako lepo prosimo!«

»Prav rad, otroci, prav rad. Kar tule jo imate!«

Konj, krava, mravlja in bolha stoji ob koncu njive in se prepirajo, kdo izmed njih ima najbolj urne noge. Končno napravijo celo stavo. Konj predlaga:

»Zbežimo vsi naenkrat tu doli ob njivi in kdor priteče na drugi konec prvi, ta zmaga. Njemu gre prvenstvo in stava!«

Stari hišni kuža, ki se tam poleg njih greje na soncu, pokima:

»Dobra je ta; Kar pripravite se! Jaz

pa hočem biti sodnik in sodil bom po pravici. Halo, ena, dve, tri — !«

»Frrrk — vššššk,« in že se spuste vsi, konj, krava, mravlja in bolha doli ob njivi.

»Kaj mislite otroci, katera izmed teh štirih živali je dobila stavo?«

»Konj, gotovo konj!«

»Ha, ha, saj sem vedel, da se boste zmotili.«

»Res ne? Čudno! Potem pa krava, jelite stric!«

»Spet se motite!«

»Torej bolha — ?«

»Tudi bolha ne, otroci, tudi bolha ne. Sicer imate deloma prav, kajti res se je znašel na drugem koncu njive konj prvi, za njim krava, potem bolha in nato mravlja. Toda ta prešmentani kuža je vkljub temu prisodil stavo — mravlji.«

»Kako to, stric, kako to? Saj je vendar mravlja pritekla zadnja.«

»Res je. Ali čujte otroci, kako jim je razsodil kuža:

»Tovariši, stavili ste, kdo bo preje pritekel. Toda ti konj si pridirjal, krava ti si pribežljala, a ti bolha si priskakala. Mravlja, ti si edina, ki si res pritekla in zato si dobila stavo!«

Jutrovčki pišejo

Jutro

Sončece rumeno
izza gora vstalo,
lepih, zlatih žarkov
v božji svet poslalo.

V gorah pozlačenih,
se začenja petje,
v travnikih zelenih
prebudi se cvetje.

Zopet smo prijeli
znova vsi za delo.
Stvarnika prosili,
da bi nam uspelo.

Jozef Mihelič, dijak v Dobravi pri Kropi

Moje potovanje na luno. Že dolgo se nisem nič oglasila. Ta natečaj mi je tako všeč, da sem takoj sklenila, da Ti kaj napišem.

Opisujem Ti svoje potovanje na luno. Nanjo sem jahala na metli. Po dolgi,

trudapolni poti na moji lepi metli sem pristala na luni. Prebivalci s pasjimi glavami in človeškim truplom, imenovali so se pasjeglavci, so me začudo lepo sprejeli. Pogostili so me z njihovo najljubšo jedjo kulisanom. Dalj so mi še kačje juhe z ocvrto čokolado in golažev puding. Zaklali so še enega čelga in še pol morskega kita. Na trnek pa so vlovili četrtr slona in pol kamele. Tako sem se navedla, da mi je kar trebuh počil. Gospod Pesoglav Picek mi ga je zelo spretno zašil z gumijem, ki ga je vdel v vile. Bil je namreč lunin zdravnik, po mojem pa konjač. Nato so me odvedli pred kralja. Če bi ga Ti videl, bi od smeha kar počil. Jaz sem se začudo resno držala. Ampak kralja Ti pa kar ne smem opisati, ker bi Ti striček zbolel, jaz se za Tvoje zdravje tako bojim. Kralj mi je podaril krasen diamanten prstan. Ta prstan je čudovit. Če ga na prstu obrneš zagode čarobno pesem, ki takoj uspava. Hranim ga za spomin. Kralj mi je dal tudi

spremljavo, ki sem ga radi neposlušnost spreminila v bolhe. Takrat jih namreč še ni bilo. Vzela sem jih na zemljo. Gotovo Te je že katera izmed njih uščipnila. Oprosti, saj nisem mislila, da bodo Tebe ščipale. Vrnila sem se domov, kjer so me vsi z veseljem sprejeli, kajti mislili so, da me ni več med živimi. Radi bolh, ki sem jih ustvarila, sem morala stati na žeblih in črepinjah. Huda kazen, ali ne? Ampak škoda, čarati sem pozabila. In bolhe so ostale na zemlji.

Ako hočeš, bova enkrat skupno potovala na luno. Ampak metlo si boš moral sam nabaviti. Veš jaz sem čisto prijetna spremljevalka, vrhu tega se pa z luninim kraljem že dobro poznam. Prinesla Ti bom njegovo sliko. Ampak kadar bom imela čas. Odpiši mi, če hočeš na luno!

Tatjana Brus, dijakinja II. drž. r. g. v Lj. II. a r. Florjanska 38

Dragi stric Matic! Že dve leti je od tega, kar sem Ti pisala. Ker pa mi ta natečaj zelo ugaja, sem sklenila, da ti pišem. Torej poslušaj! Pa tudi vi, dragi Jutroveci, napnite ušesa in oči.

Nekoč sem šla z mamico na morje. Na parniku, s katerim sva se peljali v Berlin, se mi je dogodila nesreča. V vodi sem zagledala slona. Da bi ga bolje videla, sem se sklonila čez ograjo ter padla v vodo. Mornarji so šli z vilicami in noži nad slona ter ga ulovili. Mene pa so valovi odnesli na breg. Naenkrat sem postala lačna. Ozrem se in zagledam na drevesih rasti še tople ocvrte macafizije in kadeče se poparjene metle. Hitro se okrepčam s temi dobrotami. Večerilo se je in jaz nisem vedela kam naj se vležem. Tedaj zagledam v zraku aeroplan. Na moje klice je pilot pristal ter stopil iz aeroplana. Ko sem ga jaz zagledala, bi se skoro onesvestila. Kaj mislite, kdo je bil? Sam slavni švicarski letalec Picard. Pozdravila sva se kot stara znanca in ker on ni razumel slovensko, a jaz ne nemško, sva se dogovorila v kitajščini.

Te sem se naučila od gimnazijskega sluga g. Bombača. Za to sem mu zelo hvaležna, saj mi je tako prav prišla. Odločila sva se za skupno potovanje na Mars ter v dveh sekundah srečno pristala na Marsu. Ravno tisti dan je bil tu velik izlet. Marsovci so naju prijazno sprejeli. Tudi midva sva se pridružila gledalcem. Mene je nastop

zelo navdušil. Po nastopu so nama Marsovci priredili slovesno pojedino. Jodi so bile tako dobre, da sem vzela od vsake malo ter vse potlačila v žep. »To bo pa za strica Matica,« sem rekla. Slednjič sem vzela še košček dobrega vina. A ta se je stalil in mi vso obleko popackal. Mene je bilo pred Marsovci tako sram, da sem skočila na zemljo ter se pri padcu zarila prav do sredine zemlje. Začutila sem strašen mraz. Hitro sem šla sklicat ljudi, da so me z žlicami izkopali iz zemlje. Mamica je bila vsa srečna, ko sem prišla domov. Opisala sem ji svoje potovanje na Mars samo o g. Picardu sem vse zamolčala, ker me je bilo sram in vest me je pekla, da sem dobrega prijatelja pustila na cedilu. A ko je čez nekaj dni pisalo v časopisih, da se je g. Picard srečno vrnil, sem se potolažila. Tedaj sem sklenila, da ne bom nikoli več skakala za sloni v morje.

Upam, dragi stric Matic, da boš že oprostil mojim lažem. Saj bom sedaj med duhovnimi vajami pri spovedi vse povedala. Za počitnice te vabim, da prideš k nam v Belo Krajino, kjer sem doma. V mesecu septembru pridi, ko bo grozdje zrelo. Tudi pri nas doma imamo vinograd. Je sicer majhen, a toliko bo že velik, da se boš napil pristnega belokrajinskega cvička. Pa tudi grozdja bo dovolj. Le pridi in pokazala ti bom sliko Marsovcev, katere je slikal slavni profesor g. Picard. Ker bi pa sliko samo Ti videl, mi piši, kdaj boš imel kaj prostora, da našim Jutrovčkom opišem Marsovce.

Ahačič Dragica, III. a razr. II. drž. r. g. Florjanska 38

Guzej Gustav — dijak:

Zimska slika

Prt snežen zemljo odeva,
potok vkovan je v srebro,
plešo po zraku hčerke mraza,
je nizko sklonjeno nebo.

Pri peči stari ded poseda
in zre v mračen zimski dan.
Okoli hiše burja joče,
v daljavi tožno kraka vran.

GUSTAV STRNIŠA:

Pikopolonica in snežinke

Družinica pikopolonice se je v pozni jeseni skrila v gozdu pod topli mah, kjer je dobrodušna mamica vso zimo zabavala svoje otroke s pripovedkami in jih učila, kako se morajo z jedkim sokom, ki je njih kri, braniti proti močnejšim sovražnikom, ki jim ta krvca smrdi. Začudenim mladičkom je pripovedovala, kako se bodo spremenili v ličinke, ki bodo podolgovate in črne z rdečimi pikami. Učila jih je, naj se pred sovražnikom prihulijo in zataje ter se narede mrtve. Nič jim ne škodi, če popadajo na tla ker imajo čvrsto prožno kožo, ki jih varuje pri padcu.

— Pa zakaj moramo zdaj čepeti v tej tesni sobici? se je oglasila najmlajša.

— Zato ker je zunaj mraz. V mrazu pa ni varno. Snežinke padajo izpod neba in pokrijejo vso prirodo, da zamrzne in uniči vsako sled življenja.

— Vendar bi rada videla snežinke, kakšne pa so? je hitela mala radovednica.

— Bele so, čisto bele. Kakor mehke kosmulje priplešejo na zemljo, prav kot bi kdo stresal beli puh, toda mrzle so in nam žuželkam še posebno nevarne, je odvrnila mamica.

Mala pikopolonica pa ni mogla pozabiti na snežinke. Če hite iz neba, bi se lahko z njimi poigrala in zaplesala. Ko bi me zazeblo, bi se pa skrila nazaj v svojo sobico, si je mislila in sklenila, da pojde pogledat v prirodo.

Ko je nekega jutra še vsa družinica spala, je pikopolonica skrivaj zlezla izpod mahu ter se dvignila v zrak.

Hu! Kako jo je zazeblo. Zaplesala je nekoliko in se razveselila, ko je zagledala snežinke. Zavrtela se je z njimi. Toda kar prestrašila se je. Kako hladne so bile! Naenkrat se ji je zazdelo da so to majhni mrtvaški plaščki, ki jo ovijajo in jo hočejo zazibati v smrtno spanje.

Nič več ni mogla plesati. Padla je onemogla na tla. Zaman je iskala svoj skromni topli domek. Bil je pokrit s snegom. Brskala je okoli njega in klicala s pojemajočim glaskom svojo dobro mamico.

Potem ji je postalo mahoma toplo. Še enkrat je odprla oči, pa je videla,

da je še vedno v snegu. Hipoma se je pa vse spremenilo. Snežinke so postale lepe dehteče cvetke, ki so jo obsipale, vse okoli nje je zelenelo, snega ni bilo nikjer. Topel veter je zavel okoli nje in sonce se je nasmehnilo skozi oblake.

Onesvestila se je.

Ko se je predramila, je ležala v svoji skromni sobici, a poleg nje je čepela njena skrbna mamica.

— Kaj je z menoj? je vprašala mala.

— Zadnji hip smo te rešili. Grobar, ki je stikal tod okoli, te je našel in zvelkel smo te semkaj in ti rešili življenje. Kaj bo s teboj, saj mi že zdaj delaš take skrbi in težave, je vzdihnila stara.

— Vse bo dobro! Zdaj poznam snežinke, ki so lepe, a hladne in brez srca, je odvrnila mala in ljubeče pogledala mater.

Kvadrat I

1	2	3	4
N	E	B	O
2			
E			
3			
B			
4			
O			

1. —; 2. starogrški basnik; 3. katorski zaliv; 4. drag kamen.

Rešitev treh ugank

I.

Borec — korec — marec.

II.

Ček — čik — čuk.

III.

Gorovje — rogovje

Rešitev križanke

Vodoravno: 1 mir, 4 lok, 8 Nin, 10 bik, 12 iz, 13 mož, 15 po, 16 dim, 19 žid, 21 dan, 23 gos, 26 kos, 28 Niš, 30 Ur, 32 sel, 34 ne, 35 san, 38 meč, 40 kit, 41 kes.

Navpično: 2 in, 3 Rim, 5 ob, 6 kip, 7 vid, 9 nož, 11 kor, 14 žig, 17 zid, 18 mak, 20 Don, 22 nos, 24 sin, 25 Hus, 27 sem, 29 šen, 31 rak, 33 lek, 37 ni, 39 ča.